Vihdin kunnan lausunto esityksestä vuosien 2027-2030 pelastustoimen palvelutasopäätökseksi

Kunnanhallitus 15.6.2026
273/00.04.01/2026

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on pyytänyt 31.7.2026 mennessä lausuntoja esityksestä vuosien 2027-2030 pelastustoimen palvelutasopäätökseksi. Tavoiteaikatauluna on, että aluevaltuusto päättää pelastustoimen palvelutasosta 6.10.2026. Tätä ennen suunnitelmaa käsitellään valmius- ja turvallisuuslautakunnassa 3.9.2026 ja aluehallituksessa 21.9.2026.

Lausunnon antajatahoa on pyydetty lausunnoissaan erityisesti pohtimaan ehdotuksia palvelutasopäätöksen toteuttamiseen tarvittaviksi yhteistyömuodoiksi.

Yleiset huomiot

Vihdin kunta pitää tärkeänä, että pelastustoimen palvelutasopäätös perustuu ajantasaiseen riskianalyysiin, valtakunnallisiin tavoitteisiin ja paikallisiin tarpeisiin.

Luonnos muodostaa kokonaisuutena selkeän kuvan pelastustoimen tehtävistä, palvelutasosta ja kehittämistarpeista. Erityisen positiivisena kunta arvioi:

- tiedolla johtamisen vahvistamisen
- yhteistyön korostamisen eri toimijoiden välillä
- riskiperusteisuuden vahvistamisen palveluiden kohdentamisessa.

Kunta kuitenkin korostaa, että palvelutasopäätöksen toimeenpano edellyttää riittäviä resursseja ja konkreettisia vaikutuksia erityisesti harvemmin asutuilla alueilla.

Huomiot kehittämissuunnitelmasta

Kunta pitää erittäin perusteltuna painotusta yhteistyön lisäämiseksi pelastustoimen, sosiaali- ja terveyspalveluiden ja muiden toimijoiden välillä.

Vihdin kunta korostaa erityisesti:

- kuntien roolia turvallisuustyössä ja varautumisessa
- rakennusvalvonnan ja kaavoituksen yhteistyötä pelastusviranomaisen kanssa
- yhteistyön institutionalisoitumista (ei henkilösidonnaisuutta)

Kehittämissuunnitelman luonnoksessa tunnistetaan, että yhteistyö on paikoin henkilösidonnaista ja jatkuvuudeltaan haavoittuvaa. Kunnan näkemyksen mukaan tämä on merkittävä riski, joka tulee ratkaista rakenteellisilla toimintamalleilla. Kunta näkee tärkeänä, että kuntakohtaiselle yhteistyölle määritetään pysyvät yhteistyörakenteet.

Kunta pitää keskeisenä kehittämisteemaa, jossa tieto nostetaan toiminnan keskiöön. Samalla kunta kiinnittää huomiota tunnistettuihin puutteisiin:

- tiedon hyödyntäminen ei vielä ole systemaattista
- laadulliset mittarit puutteellisia
- prosessit osin henkilösidonnaisia.

Kuntatasolla on merkittävä määrä tietoa (liittyen mm. kaavoitukseen, väestörakenteeseen ja infraan), jota tulisi hyödyntää systemaattisemmin osana pelastustoimen riskianalyysia. Kunta näkee tärkeänä, että kuntien tiedot integroidaan palvelutason suunnitteluun ja että kunnille tarjotaan säännöllinen näkymä pelastustoimen tilannekuvaan.

Luonnos tunnistaa useita kriittisiä haasteita:

- toimintavalmiuden kehitys ei ole ollut tavoitteiden mukaista
- henkilöstöpula heikentää suorituskykyä
- palvelujen laadun mittaaminen epäselvää

Nämä ovat merkittäviä riskejä palvelutason toteutumiselle. Vihdin kaltaisessa kunnassa korostuvat:

- pitkät etäisyydet
- harvempi asemaverkko
- sopimuspalokuntien keskeinen rooli

Kunta näkee tärkeänä, että palvelutasopäätökseen lisätään selkeä kuvaus siitä, kuinka resurssivajeet ratkaistaan, erityinen arvio harvemmin asuttujen alueiden palvelutasosta sekä sopimuspalokuntien toimintaedellytysten turvaamisesta.

Muut keskeiset huomiot

Kunta pitää tärkeänä, että palvelut tuotetaan yhdenvertaisesti koko alueella. Luonnoksen mukaan toimintavalmiudessa on puutteita suhteessa tavoitteisiin. Kunnan näkökulmasta toimintavalmius on keskeisin yksittäinen turvallisuustekijä kuntalaisille.

Vihdin kunta pitää erittäin tärkeänä, että pelastustoimen palvelutason arvioinnissa huomioidaan alueella käynnissä olevat ja suunnitellut muutokset, joilla on suora vaikutus toimintavalmiuteen.

Kunta tuo esiin seuraavat keskeiset tekijät:

1. **Kirkonkylän VPK:n toiminnan vahvistuminen**

Kirkonkylän VPK:n toiminnan kehittyminen parantaa merkittävästi alueellista pelastustoimen toimintakykyä ja vasteaikoja erityisesti kunnan taajama-alueella ja sen lähialueilla. Kunta pitää tätä kehityssuuntaa myönteisenä ja tärkeänä osana palvelutason turvaamista ja kehittämistä.

2. **VT25:n liittymäjärjestelyihin liittyvät muutokseet (Haapakyläntie)**

Kunta nostaa esiin huolen liittyen suunniteltuun Haapakyläntien sulkemiseen VT25:n osalta.

Kunnan näkemyksen mukaan ratkaisu voi heikentää pelastustoimen saavutettavuutta ja vasteaikoja tietyillä alueilla. Muutoksella voi olla vaikutuksia pelastustoimen operatiiviseen toimintaan, erityisesti vaihtoehtoisten reittien pidentyessä.

Luonnos korostaa varautumista, väestönsuojelua ja yhteistyötä kuntien kanssa. Kuntien ja pelastustoimen välinen varautumisyhteistyö on keskeinen osa kokonaisturvallisuutta ja kunnan rooli tulee kuvata konkreettisemmin.

Yhteenveto
Vihdin kunta pitää palvelutasopäätöksen luonnosta kokonaisuutena oikeansuuntaisena ja perusteltuna.

Kunta korostaa kuitenkin seuraavia kriittisiä kehittämistarpeita:

- Yhteistyörakenteiden vahvistaminen (ei henkilösidonnaisuus)
- Resurssien riittävyyden varmistaminen ja konkretisointi
- Toimintavalmiuden parantamisen toimenpiteiden täsmentäminen
- Kuntien roolin vahvistaminen tiedolla johtamisessa ja varautumisessa
- Harvemmin asuttujen alueiden palvelutason tarkastelu
- Pelastustoimen toimintavalmiuden kehittämisessä on huomioitava konkreettiset alueelliset muutokset, kuten Kirkonkylän VPK:n roolin vahvistuminen sekä liikennejärjestelyjen (esim. VT25 / Haapakyläntie) vaikutukset vasteaikoihin ja saavutettavuuteen.

Toimivalta	Vihdin kunnan hallintosääntö 23 § 2. kohta
Valmistelija	Matias Juupaluoma etunimi.sukuni(at)vihti.fi, p. 040 154 9977 Antti Luukkanen etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 767 4798
Esittelijä	vs hallintojohtaja Matias Juupaluoma
Ehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon vuosien 2027-2030 pelastustoimen palvelutasopäätöksestä
Päätös	
Tiedoksi	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue